

«SENSE INFORMACIÓ, SENSE PLANIFICACIÓ» I A PESAR DE L'ADMINISTRACIÓ

Ensenyament en valencià, sota mínims

Carme Miquel i Lluís Fornés, professors i pares d'alumnes alhora, i membres de la Coordinadora d'Alumnes, Pares i Professors per a l'Ensenyament en Valencià (CAPPEV), i el sociòleg Rafael Xambó, vinculat durant anys a l'ensenyament en i del català, efectuen per a EL TEMPS un debat sobre la situació de la llengua en l'ensenyament.

I finalment el quadre 4. Tenim 680 professors que, per iniciativa pròpia, sense cap suport de material didàctic ni econòmic, imparteixen les seues assignatures en català. La que més s'ensenya en català és la matemàtica, seguida de la història, teoria i pràctiques de la branca administrativa de FP i la física i química. Sense llibres de text, fabricant apunts, amb llibres en castellà i explicacions en català, l'esforç d'aquest col·lectiu de professors i professores és un signe encoratjador de la vitalitat de la llengua al nostre país. Prop d'una quarta part dels estudiants valencians tenen alguna assignatura en català i la Conselleria d'Educació ni un xavo, ni un llibre; per no donar, ni les gràcies. Si de cas, alguna fiscalització. De moment i mentre no demostren el contrari, sembla que la normalització lingüística de l'ensenyament no passa per Campanar. Haurem de prescindir de les promeses del 84 i continuar comptant només amb el nostre esforç. □

Això sí, amb postures sempre conciliadores. 2) ¿Ajuda? Cap.

A l'I.B. Francesc Ribalta de Castelló de la Plana ens informa *Carme Ros* en nom del departament de català: 1) Hi ha alguna reacció en contra per part dels alumnes quan el professor és dur i suspèn bastant, això pel que fa a l'assignatura. D'altra banda, els professors tenen dret d'explicar la seua matèria en català. El director, a principi de curs, confecciona una llista dels professors que ho fan... Això sempre s'ha respectat per part de l'administració, però tampoc s'ha afavorit. 2) No s'han enviat les ajudes previstes segons la llei per a les línies, que ací ja va pel segon curs. Només alguna visita d'assessorament.

A l'I.F.P. de Benicarló contesta el professor de català *Francesc del Castillo*: 1) Encara no s'ha passat de la situació de bilingüisme. La major part del professorat no pensa quedar-se definitivament i la majoria dels que pensen quedar-s'hi no són catalanoparlants. Des de la directiva, majoritàriament no-catalanoparlant, no s'han fet coses, possiblement perquè el professorat no ho ha reclamat. Quant a les classes en català, cap problema per part dels alumnes... ben al contrari, professors que pensaven fer les classes en castellà, han optat finalment pel català. 2) Cap tipus d'ajudes... Fins i tot no han arribat ni les cassettes que edita el Gabinet d'Ús. □

Lluís Fornés, Rafael Xambó i Carme Miquel.

P. Cubillos

Quina és la situació del valencià en l'ensenyament?

—**Lluís Fornés**: Com a mínim, la Llei d'Alacant ha permès que la llengua estiga, de manera obligatòria, en les escoles. A partir d'ací hem pogut actuar. Ara bé, també és cert que hi ha un cert *laissez faire*: no hi ha mai la informació que pertoca, no hi ha mai els diners que s'han promès...

—*¿A l'EGB, encara no hi han arribat diners?*

—**Carme Miquel**: Estan arribant des de fa dos anys, però encara no han arribat.

—**L. F.**: Hi ha una llei, com hem dit, que permet anar fent, però també és cert que ni la Conselleria de Cultura ni l'administració en general mai no han tirat una mà. No hi ha cap tipus d'ajuda. Ara: nosaltres treballem de cara als pares, i en aquest sentit el resultat de les línies d'ensenyament en valencià és

molt bo. Sobretot perquè els pares estan molt motivats i perquè els professors estan per la renovació pedagògica, clar. I avui si hi ha vora 600.000 escolars, tots tenen el pes de la llengua damunt; bé o malament, però això no havia passat mai en la vida. I això és important, perquè de cara a futures qüestions editorials i de TVV vora un milió d'escolars tenen el pes de la llengua damunt; estiguen ben escolaritzats o no.

A l'hora de fer una anàlisi de la qüestió hem de veure tot com funciona, i la llengua encara és una qüestió que ha de funcionar perquè volen els pares, perquè volen els mestres, perquè volen els alumnes... Si hi haguera una actitud més forta des de la base, l'administració no tindria més remei que fer més cas.

—**Rafael Xambó**: Sí que és cert que no hi ha, potser, una actitud massa decidida per part d'amplis sectors de població d'exigir, de reclamar, etc., pe-

RAFA GIL

L'administració va, ara, molt per darrere de la demanda social.

rò ¿realment hi ha una oposició forta que no permet avançar més?

—C. M.: Jo el que sí diria és que, hi haja una oposició o no, l'administrador ha d'explicar i promoure qüestions. Ha d'explicar-ho i donar-ne exemple i fer-ne promoció; no hi ha prou amb dir que hi ha unes possibilitats legals, si no s'expliquen. Molts pares encara vénen a nosaltres preguntant on poden matricular els fills, perquè no ho saben. A banda d'això tampoc no hi ha planificació: no s'han marcat dades ni àrees ni zones ni objectius.

—L. F.: És molt trist veure xiquets als quals els costa grans esforços parlar en castellà i que davant del dibuix d'una poma escriuen baix *manzana*. I això, des del punt de vista pedagògic és una aberració. A mi em trasllada a l'època de Franco. Des de l'administració sempre es diu que, en matèria lingüística, el PSOE ha anat més enllà del que li exigia la societat, però si jo fóra el president Lerma o el conseller Ciscar, jo no podria dormir tranquil davant de coses com la que he explicat. I això passa perquè no hi ha informació per als pares, que pensen que si els fills estudien en valencià sabran menys, tot i que la realitat ha demostrat el contrari. S'hauria d'habilitar que en cada poble valencianoparlant hi haja una o catorze línies en valencià, però el tema de la llengua fa por.

—R. X.: Els fa por, però alhora es resulta un bon instrument de fre en determinades circumstàncies. És la millor excusa per no avançar, mentre no es fan campanyes informatives per a trencar els prejudicis tradicionals de caste-

llà igual a llengua de poder i valencià igual a llengua d'espardenya. L'administració no usa els seus canals per explicar que això no és cert i que és molt més raonable pedagògicament instruir els xiquets en la seua llengua. Una campanya informativa ben feta, més barata que la del dia de la Constitució, senzilla i directa seria suficient per vèncer un bon grapat de resistències i prejudicis.

—C. M.: No hi ha, per exemple, una direcció general de política lingüística, que hauria de ser la que ordenaria el funcionament de tot això.

—L. F.: Jo recorde una reunió amb el conseller fa tres anys en què li vam preguntar per la direcció general i la resposta va ser un somriure enigmàtic.

—C. M.: Els primers anys sí que es va fer molt, perquè hi havia molta gent treballant en el tema. I aquesta gent suplía la campanya informativa i les altres mancances.

—R. X.: Perquè actuava de manera voluntarista i planificava les coses que l'administració no demanava.

—C. M.: Però aquella etapa es va cremar i després no hi ha hagut segones etapes. Tots els avanços que hi ha hagut es deuen a la pressió social del moment. L'administració, en el primer moment, anava davant de la demanda social, però ara va molt per darrere: hi ha pares que demanen l'ensenyament en valencià i no el tenen, i escoles que han volgut posar-se en marxa i no han pogut.

—R. X.: No hi ha planificació ni recursos.

—C. M.: Les organitzacions de ba-

se hem sorgit justament per això, per reclamar allò que no fa l'administració i per donar a conèixer allò que l'administració oculta.

—Parlem del tema de les línies. Hi ha gent que diu que les línies poden convertir-se en un gueto. ¿Com ho veieu?

—L. F.: No entenc que, des d'un punt de vista progressista, es puga pensar que una línia és un gueto. L'única manera d'oficialitzar l'ús de la llengua és aquesta, però que una línia es convertisca en tres, en set, en mil línies.

—C. M.: Hi ha dues possibilitats: o fer línies o fer ensenyament en valencià en algunes àrees. Fer línies és interessant perquè institucionalitza la cosa.

—L. F.: Jo vull insistir. La gent que considera que una línia és un gueto és la gent que creu que ha viscut en un gueto i que creu que la seua vida, els seus problemes i el seu partit són un gueto. És el problema d'una gent que, desgraciadament, tenim molt a prop.

—C. M.: El perill pot existir, si les línies no s'expandeixen. Però l'experiència en EGB no és aquesta: en EGB les línies s'amplien. És el cas d'Ondara i de Massanassa. Sobretot perquè hi ha un fet inqüestionable: l'ensenyament en valencià funciona bé, en general, i quan la gent ho veu hi ha més demanda. El problema és que això no es dona a conèixer.

—L. F.: Fa tres anys va dir un conegut responsable de l'administració que això de les línies en valencià havia tocat sostre. I en aquets moments s'ha triplicat la seua intel·ligent previsió.

—La legislació actual, pel que fa a l'ensenyament en valencià i concretament a EGB, ¿és suficient? ¿Què passa si un xiquet en un centre totalment valencianitzat reclama l'ensenyament en castellà?

—C. M.: La legislació ara mateix és insuficient; s'està funcionant amb la normativa de fa cinc anys i la situació ha canviat. Hi ha un buit normatiu que es resol sobre la pràctica, amb bona voluntat.

—R. X.: Una cosa és prendre-s'ho amb paciència i amb calma, i tenir clar que açò no es remunta a uns pocs anys, però si no hi ha planificació ni definició de la marxa que es durà, això provoca unes situacions terribles en el centre. Perquè hi ha centres que tenen alumnes en el tercer any i no saben què passarà l'any que ve.

—C. M.: Jo recorde quan Ciscar va derogar l'àrea d'experiències i va dir «donem un pas arrere per a poder-ne donar dos endavant». I ja seria hora de fer-los. □